

2. Бірюков Д. С. Захист критичної інфраструктури: проблеми та перспективи впровадження в Україні / Д. С. Бірюков, С.І. Кондратов. – К. : НІСД, 2012. – 96 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua>
3. Зелена книга з питань захисту критичної інфраструктури в Україні : зб. матер. міжнарод. експерт. нарад / упоряд. Д. С. Бірюков, С.І. Кондратов ; за заг. ред. О. М. Суходолі. – К. : НІСД, 2015. – 176 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [Suxodolya_ost.pdf](http://www.niss.gov.ua)
4. Work Programme 2011, Cooperation, Theme 10, Security (European Commission C(2010)4900 of 19 July 2010) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/fp7/89287/k-wp-201101_en.pdf
5. Study: Stock-taking of existing critical infrastructure protection activities. – Final report JLS/2007/D1/037 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/e-library/docs/pdf/2009_cip_stock_taking_en.pdf
6. Скурський П.П. Організація захисту критичної інфраструктури вітчизняного оборонно-промислового комплексу з використанням досвіду США / П. П. Скурський, О. П. Єрменчук // Інформаційна безпека людини, суспільства, держави. – № 3(7). – 2011. – С. 54–63.
7. Суходоля О. М. Захист енергетичної інфраструктури: аналіз зарубіжного законодавства. Аналітична записка / О.М. Суходоля // Національний інститут стратегічних досліджень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/1600/>.
8. PUBLIC LAW 107–56—ОСТ. 26, 2001 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [PLAW-107publ56.pdf](http://www.gpo.gov/plaw-107publ56.pdf).

Надійшла до редакції 30.10.2017

УДК 347.994.1

Нестерцова-Собакарь О.В.

кандидат юридичних наук, доцент

Свистак Ю.В.

студентка

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІНСТИТУТУ НАКАЗНОГО ПРОВАДЖЕННЯ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ТА ВІТЧИЗНЯНІ ОСОБЛИВОСТІ

Проаналізовано зарубіжний досвід правового регулювання спрощених процедур судочинства. З'ясовано позитивну практику регулювання наказного провадження як невід'ємної складової цивільного процесу. Окреслено перспективи запозичення позитивних надбань зарубіжної практики для подальшого використання її в українських реаліях сьогодні.

Ключові слова: *зарубіжний досвід, правове регулювання, наказне провадження, цивільне судочинство, цивільний процес, позов, Європейський Союз, електронне провадження.*

Nestertsova-Sobakar' O.V., Svystak Yu.V. Legal regulation of institute of order proceedings: foreign experience and national peculiarities. The article analyzes the foreign experience of legal regulation of simplified procedures of legal proceedings. The introduction of simplified proceedings is proposed, on the one hand, as a way of ensuring access to justice at the expense of reduced court costs and a more flexible procedure with a lower degree of formalization, on the other hand, as a way of minimizing public expenditure on the judicial system and improving the efficiency of the judicial administration.

The history of the procuracy's appearance as a form of dispute settlement, the prototype of which (simplification of the trial) took place during the Roman law, was considered.

The positive practice of regulation of order execution as an integral part of the civil process is revealed. At the same time, today the procedural legislation of other countries is quite progressive, orderly and automated, and therefore, it has grounds for the introduction of positive practice in the legislation of Ukraine. The main prospect of updating the domestic civil procedural legislation remains the introduction of automated ordering, which would greatly facilitate the work of court officials and judges, as well as improved communication between the parties and the court.

Taking into account the positive foreign experience, it is proposed to make a number of changes to the existing civil procedural legislation, including: to expand the list of requirements, to provide an opportunity to collect in the order of order real estate realization; to settle the issue if the place of the debtor is not known or if he is abroad, in the long run, to provide a refusal to open the proceedings; to extend the term during which the debtor can be filed an application for the cancellation of a court order; to provide for the possibility of cancellation of a court order by other interested persons.

The prospects of borrowing positive achievements of foreign practice for further use in the Ukrainian realities of the present are outlined.

Keywords: *foreign experience, legal regulation, order proceedings, civil proceedings, civil procedure, lawsuit, European Union, electronic proceedings.*

Постановка проблеми. Поява спрощеного виду провадження на арені цивільного судочинства пов'язана з використанням надто складної та довгоплинної форми позовного провадження у вирішенні безспірних вимог, що значно впливає на оперативність та ефективність виконання суддею обов'язків щодо захисту прав та інтересів громадян.

Впровадження таких спрощених процедур судочинства, які виключають необхідність проведення судових засідань, а також розроблення заходів щодо розгляду безспірних позовних вимог, щоб остаточні рішення виносилися швидко, без зайвих формальностей, є однією із загальносвітових тенденцій у сфері відправлення правосуддя та відповідає Рекомендації комітету Міністрів Ради Європи від 14 травня 1981 р. № R(81)7 щодо шляхів полегшення доступу до правосуддя. Більше того, доцільність застосування інституту наказного провадження, його позитивний вплив на своєчасний, справедливий, неупереджений розгляд цивільних справ, прискорення цивільного судочинства, підвищення його ефективності, спрощення судової процедури підтверджує і судова практика.

Аналіз публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Чимало вчених розглядали питання оптимізації судових процедур наказного провадження, в тому числі Є.В. Васьковський, О.М. Велигорода, Є.В. Петров, О.О. Колосова, Ю.В. Навроцька, С.Я. Фурса, В.В. Комаров,

Г.В. Фазикош, П.І. Шевчук, Г.М. Ахмач та інші. Проте закордонна практика в них розглядається однобічно, переважно в межах констатації позитивних досягнень та без обґрунтування можливостей подальшого використання її надбань в Україні. Водночас саме зарубіжний досвід має достатньо позитивних прикладів, вміле використання яких може оптимізувати інститут наказного провадження, усунути наявні розбіжності та колізії, окреслити перспективи його подальшого розвитку.

Цими передумовами зумовлюється актуальність статті та її **мета**, що полягає у необхідності вивчення зарубіжної практики правового регулювання наказного провадження для подальшого використання її позитивних надбань в українських реаліях.

Виклад основного матеріалу. Введення спрощених проваджень слід розглядати, з одного боку, як спосіб забезпечення доступу до правосуддя за рахунок скорочення судових витрат та більш гнучкої процедури з меншим ступенем формалізації, а з іншого – як спосіб мінімізації державних витрат на судову систему та підвищення ефективності судового управління.

Чинний Цивільний процесуальний кодекс України (далі – ЦПК України) не містить визначення «наказне провадження», однак надає визначення «судового наказу». Останній, як форма вирішення спору, є спеціальним інститутом цивільного-процесуального права. Він був введений у ЦПК України у 2004 році та був зумовлений потребами судової практики у зв'язку з недоцільністю використання складної цивільної процесуальної норми позовного провадження для вирішення ряду спорів. Доцільність введення в Україні наказного провадження пов'язана із наявністю справ, що містять підтвержені документально безспірні вимоги.

Разом з тим деякі вчені вказують на непотрібність наказного провадження, адже воно впливає на ефективність судочинства та перевантажує суддів. Інші вважають наказне провадження самостійним видом цивільного судочинства. Зокрема, М. Треушніков, поділяючи всі види цивільного судочинства на позовні та непозовні, вважає наказне провадження непозовним [1, с. 63]. С. Щербак розглядає наказне провадження як правову процедуру з видачі судового наказу, що має спрощений характер, зазначаючи, що з цілої низки матеріально-правових вимог є очевидною їх формальна безспірність, тобто вимоги позивача (заявника) надійно обґрунтовані, на що відповідач не може заперечити по суті [2, с. 44].

Загалом наказне провадження, як форма вирішення спору, має давню історію, прообраз якого (спрощення судового процесу) мав місце ще за часів римського права. Так, одним із засобів надзвичайного процесуального захисту в римському праві разом з реституцією (*restitutio in integrum*) були преторські інтердикти. У Стародавньому Римі судовий наказ виражався у формі преторського захисту. Претор видавав інтердикти, які були безумовними та категоричними за суттю наказами. Існувала також можливість оспорювання інтердиктів. Середньовічне європейське право також зазнало необхідності у створенні спрощеного провадження. Форми скороченого провадження існу-

вали в Італії у справах про торговельні стягнення.

У законодавство Російської імперії наказне провадження було введено з 1891 р., яке розглядало справи про вимогу платежу певної суми та справи про стягнення квартирної чи орендної плати. Постановою РНК СРСР було скасовано видачу судових наказів, які були введені у 1924 р.

В Європі уведенню нового виду провадження посприяла Рекомендація Комітету міністрів Ради Європи № R(81)7, ухвалена 14 травня 1981 р., в якій зазначено, що в контексті доступу до правосуддя необхідно запровадити процедури спрощення та прискорення судочинства [3, с. 152].

Крім того, на базі рекомендації № R(84)5 від 28 лютого 1984, передбачено спеціальні правила з метою прискорення розгляду справ, пов'язаних із безспірним правом. Зокрема, звернуто увагу на впровадження таких спрощених процедур судочинства, які виключають необхідність проведення судових засідань (п. 15), а також розроблення заходів щодо розгляду безспірних позовних вимог, щоб остаточні рішення виносилися швидко, без зайвих формальностей (п. 9) [3, с. 152].

В ЄС вперше на законодавчому рівні єдине для всіх країн-учасниць європейське наказне провадження було закріплено Регламентом № 1896/2006 «Про введення європейського наказного провадження», який був прийнятий 12 грудня 2006 р. Європейським парламентом і Радою ЄС. Основне значення Регламенту полягає у тому, що він дозволяє кредиторам стягувати за безспірними вимогами в цивільних і комерційних справах у судах країн-учасниць ЄС на основі єдиної процедури видачі європейського наказу про сплату [4, с. 39]. Даний регламент застосовується лише до міждержавного судочинства.

Загальноєвропейський судовий наказ передбачає абсолютно нову, уніфіковану і пристосовану для всіх держав – членів ЄС процедуру стягнення по безспірних справах. Передбачено, що за можливості всі операції з судовими наказами (видача, пересилання) будуть здійснюватися переважно в електронному вигляді.

У законодавстві Європейського Союзу сформувалися дві моделі спрощеного наказного провадження. Перша модель – документарна, вона набула свого поширення у Греції, Франції, Італії, та передбачає обов'язок заявника представити суду письмові докази, які обґрунтовують його вимоги, на основі них суд може видати наказ. Друга модель – бездокументарна, притаманна Німеччині, Швеції Австрії, обґрунтованість вимоги доказами не потрібна, судовий наказ видається на основі заяви, яка повинна задовольняти формальні вимоги.

Важливою особливістю європейського наказного провадження є полегшені засоби комунікації між сторонами в суді. Із цього приводу Європейська комісія у своїй доповіді наголошувала, що в силу схематичності та письмового його характеру в рамках як європейського, так і національного наказного провадження існують широкі можливості здійснення і раціоналізації за допомогою електронних засобів та інформаційних технологій. Саме тому в абз. Преамбули Регламенту ЄС №1896/2006 зазначено, що письмовий характер

провадження й обміну інформацією із судом і сторонами має бути по можливості полегшений як за допомогою стандартних бланків, так і за допомогою впровадження автоматизованого наказного провадження. Цей Регламент передбачає можливість електронної автоматизованої обробки даних у порядку європейського наказного провадження, зокрема в абз. 5, 6 ст. 7 (щодо подання заяви про видачу європейського наказу про сплату), ст. 8 (щодо перевірки судом умов видачі наказу і вимог до форми і змісту заяви), ст. 16 (щодо заяви про оспорювання) [5, с. 45].

Кожна держава-учасник ЄС самостійно вирішує доцільність запровадження новітньої електронної системи документообігу. Слід зауважити, що не всі країни запровадили інститут наказного провадження у свою систему процесуального права. До таких країн можна віднести Вірменію, Узбекистан тощо. В Грузії існує спрощений порядок розгляду справ про стягнення заборгованості, який все ж має певні відмінності від традиційного наказного провадження.

Загалом виділяють декілька моделей наказного провадження. Грузинська модель, якій притаманні певні ознаки: по-перше, не має встановленого переліку тих вимог, за якими виноситься судовий наказ; по-друге, у спрощеному порядку розглядаються лише справи про стягнення грошових сум; по-третє, у разі відмови у прийнятті заяви від заявника, він повинен бути заслуханий; по-четверте, заперечення боржника призводить до розгляду справи у порядку позовного провадження.

В Російській моделі вже стягуються не лише грошові кошти, але й рухоме майно, підстави відмови у прийнятті заяви значно розширені. Судовий наказ виноситься без судового розгляду та виклику сторін для заслуховування їх пояснень.

Українська модель характеризується своїми особливостями, такими як: законодавчо визначений перелік вимог щодо видачі судового наказу, стягуються тільки грошові кошти, порядок скасування судового наказу має ускладнений характер (передбачено виклик учасників), апеляційне оскарження судового наказу.

Порівнюючи всі три моделі наказного провадження, можна дійти висновку, що певні елементи цього інституту в інших країнах врегульовані краще, ніж у національному законодавстві.

Позитивним кроком на шляху вдосконалення наказного провадження є розширення кола вимог, за якими передбачається видача судового наказу. Враховуючи це, на нашу думку, доцільно внести зміни до ЦПК України, а саме: розширити можливість стягнення не тільки грошових коштів, але й рухомого чи нерухомого майна, спростити процедуру скасування судового наказу без виклику учасників.

Країни СНД вирізняються своїми особливостями врегулювання наказного провадження. Наприклад, ЦПК Молдови, передбачає, що судовий наказ може бути виданий з вимог, які виникають із купівлі товару в кредит; внаслідок неповернення книг, узятих із бібліотеки; про позбавлення володіння та

примусового продажу предмета застави. Судовий наказ у Казахстані може бути виданий, якщо заявлено вимогу про безспірне витребування предмета лізингу; коли заявлено вимогу ломбарду до боржника-заставадвця про звернення стягнення на предмет застави [6, с. 326].

На відміну від законодавства України, у ЦПК Білорусі передбачено розширене коло вимог, за якими може бути виданий судовий наказ: тільки за вимогою, що ґрунтується на нотаріально посвідченому правочині, а не на будь-якому правочині, вчиненому в письмовій формі; вимогою про стягнення аліментів на неповнолітніх дітей; вимогою про стягнення нарахованої, але не виплаченої зарплати; вимогою страхової організації про стягнення заборгованості за договором страхування; вимогою, заявленою органом внутрішніх справ, про стягнення витрат на розшук відповідача, боржника або дитини; вимогою про стягнення з громадян недоїмок за податками, зборами та іншими обов'язковими платежами (ст. 394 ЦПК) [7, с. 122].

Доцільно звернути увагу на те, що ЦПК Білорусі передбачає видачу судового наказу стягнення недоїмки з податків, інших обов'язкових платежів, серед них і з обов'язкового соціального і медичного страхування. Така характеристика не властива наказному провадженню лише в Україні.

Чинне цивільне процесуальне законодавство має тенденцію частих змін, у тому числі змін зазнають і положення про наказне провадження.

У порівнянні з редакцією даної статті, яка існувала до 07.07.2010 року, слід зазначити, що підстави для видачі судового наказу суттєво змінилися: додалися нові підстави для видачі судового наказу п.п. 3, 4, 5 ст. 96 ЦПК і в той же час судовий наказ більше не може бути виданий, якщо заявлено вимогу, яка ґрунтується на правочині, вчиненому у письмовій формі [8, с. 77].

Втім, на нашу думку, ці справи мають безспірний характер, їх виключення є недоцільним, адже це певною мірою навантажує суди та може затягувати процес. Дана підстава видачі судового наказу діє у багатьох цивільно-процесуальних кодексах зарубіжних країн. Загальновідоме правило наказного провадження – відсутність спору про право. Однак частина справ, у яких спір явно відсутній, розглядається у порядку позовного провадження. Прикладом цього можуть слугувати справи про відшкодування шкоди, де за висновками експертів, спеціалістів, а також за рішенням суду визначаються розміри збитків.

У науковій літературі висловлюється думка, що до наказного провадження можна було б віднести будь-які обґрунтовані вимоги, грошовий вираз яких не перевищує певного розміру, наприклад 100 мінімальних розмірів оплати праці, а також нескладні в плані правової оцінки вимоги, але такі, що потребують негайного вирішення, наприклад виселення із самовільно зайнятого жилого приміщення [8, с. 79].

У практиці часто зустрічаються справи, коли заявник вимагає стягнути нараховані, але не виплачені інші грошові суми (вихідна допомога, підйомна допомога тощо). На жаль, наразі дана категорія справ розглядається в порядку позовного провадження. Проте, за своєю юридичною суттю такі справи не

мають відмінностей від вимог про стягнення нарахованої, але не виплаченої зарплатні. Тому пропонуємо законодавцю доповнити положення п.1 ч.1 ст. 96 ЦПК України термінами «інші платежі» або «інші виплати».

Потребує удосконалення також норма 105-1 ЦПК України, згідно з якою перегляд судового наказу здійснюється у відкритому засіданні в присутності сторін. Це виграшний момент для боржника, адже він усілякими способами може затягувати процес, просити час для отримання доказів, або клопотати про витребування таких судом. За статтею 105 ЦПК України, саме боржник може звертатися до суду про скасування судового наказу. Нерідко у справах вирішуються питання щодо прав та обов'язків третіх осіб. Тому доречно доповнити положення даної статті та виключити можливість звернення з апеляційною скаргою зацікавлених осіб.

Чинне процесуальне законодавство передбачає можливість оскарження судового наказу протягом трьох днів з моменту його отримання. На думку деяких дослідників, цей строк занадто малий для винесення справедливого, законного рішення. Так, Д. Луспеник вважає його «занадто скороченим» і, на його думку, «найбільш правильно було б установити як мінімум п'ятиденний строк про видачу судового наказу». Натомість К. Кучерук, хоча і підтримує думку про необхідність збільшення строку розгляду справи в порядку наказного провадження, але вважає, що «доцільно продовжити його як мінімум до 15 днів» [3, с. 154]. Цей строк залишається надто малим у порівнянні із законодавством зарубіжних країн, для винесення обдуманого справедливого рішення. Сучасні правові доктрини при винесенні постанов на підставі безспірних вимог переважно надають боржнику можливість заперечувати проти пред'явлених до нього вимог у встановлений строк. Так, німецький цивільний процес містить норму, згідно з якою відповідачу надається можливість протягом двох тижнів з моменту отримання наказу заявити свої заперечення. Цивільне судочинство Франції встановлює для аналогічної мети строк в один місяць (ст. 1422 ЦПК), в Італії – 40 днів, Іспанії – 20 [9, с. 222].

Ще однією проблемою, яка потребує врегулювання, є способи та форми повідомлень учасників процесів. Чинна система повідомлення учасників процесу повинна бути реформована. Складність пов'язана з діяльністю поштових установ та технічними засобами повідомлення. ЦПК України містить положення, які передбачають випадки, коли місце проживання або перебування відповідача невідоме, а також заходи, до яких можна вдатися для вирішення спору у такому випадку (розшук відповідача, виклик його до суду через оголошення у пресі). Однак виданий, але не виконаний і не скасований судовий наказ є підставою для відмови у відкритті позовного провадження між тими самими сторонами з того самого предмета (п. 2 ч. 2 ст. 122 ЦПК України). Отже, це позбавило б кредитора (стягувача) можливості звернутися до суду з позовом для захисту своїх порушених прав. Судова практика щодо вирішення цієї проблеми є різною.

На практиці трапляються випадки, як зазначає Н. Грабар, коли копії судового наказу надсилаються боржникові звичайним листом, що взагалі поз-

бавляє суд можливості встановити дату отримання їх боржником, а це, в свою чергу, робить неможливим визначення моменту набрання судовим наказом законної сили. Адже свідченням того, що судовий наказ набув законної сили, є наявність у матеріалах справи квитанції про направлення копії наказу рекомендованим листом із повідомленням, та повідомлення про вручення цього поштового відправлення боржникові [3, с. 156].

19 травня 2016 року парламент відхилив проект Закону № 3769 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження електронного наказного провадження у цивільному та господарському судочинстві». Варто зазначити, що подібна система уже діє в Польщі, де більше мільйона справ розглядається у системі електронного провадження. Введення електронного наказного провадження повинно ґрунтуватися на досвіді зарубіжних країн, які вже давно вкорінили такі новації в національне судочинство. Так, Німеччина дану новацію запровадила для спрощення дій заявників (кредиторів) через значну кількість боржників, та для підвищення роботи даного виду судочинства в цілому. Сьогодні у Німеччині наявні 4 різновиди автоматизованого наказного провадження. Система електронного судочинства наразі діє також у Республіці Узбекистан.

Висновки. Отже, на сьогоднішній день процесуальне законодавство інших країн є досить прогресивним, упорядкованим та автоматизованим, а відтак, має підстави для впровадження позитивної практики у законодавство України. Головною перспективою оновлення вітчизняного цивільного процесуального законодавства залишається впровадження автоматизованого наказного провадження, що значно полегшило б роботу працівників суду та суддів, а також покращило комунікацію між сторонами та судом.

Враховуючи позитивний зарубіжний досвід, доцільно внести ряд змін до чинного цивільного процесуального законодавства, в тому числі:

а) розширити перелік вимог, надати можливість стягувати в порядку наказного провадження нерухоме майно;

б) врегулювати питання, коли місце боржника невідоме або якщо він перебуває за кордоном, у перспективі передбачити відмову у відкритті провадження;

в) подовжити строк, протягом якого боржником може бути подана заява про скасування судового наказу;

г) передбачити можливість скасування судового наказу іншими зацікавленими особами.

Бібліографічні посилання

1. Чернооченко С.І. Цивільний процес : навч. посібник. – 2-ге вид, перероб. та доп. – К. : Центр навч. літ., 2005. – С. 155.

2. Поух О.А. Особливості наказного та окремого провадження / О.А. Поух // Проблеми законотворчого процесу в Україні: шляхи вирішення та перспективи розвитку : Всеукр. наук.-практ. конф. молодих учених та юристів : зб. праць, 25 квітня 2014 р., м. Дніпропетровськ. – С. 43–47.

3. Колосова О.О. Наказне провадження як спрощений вид цивільного судочинства /

О.О. Колосова // *Право і суспільство*. – 2013. – № 3. – С. 151–158.

4. Самілик Л.О. Порівняльно-правова характеристика наказного провадження за законодавством України та ЄС / Самілик Л.О., Кочура І.Ю. // *Юридичний науковий електронний журнал*. – 2017. – № 2. – С. 38–40.

5. Бобрик В.І. Європейське наказне провадження як основа для оптимізації цивільного судочинства в Україні / В.І. Бобрик // *Право і суспільство*. – 2015. – № 3. – С. 42–48.

6. Ахмач Г.М. Деякі аспекти новелізації наказного провадження / Г.М. Ахмач // *Актуальні проблеми держави і права*. – 2012. – Вип. 66. – С. 323–328.

7. Дяченко С.В. Порівняльно-правовий аналіз інституту наказного провадження в Україні та в Республіці Білорусь / С.В. Дяченко, М.П. Воронов, Ю.Ю. Нерода // *Сучасні питання економіки і права*. – 2014. – Вип. 1. – С. 121–124.

8. Великорода О.М. Правове регулювання наказного провадження в Україні / О.М. Великорода // *Прикарпатський юридичний вісник*. – 2014. – № 1(4). – С. 76–83.

9. Васильєв С.В. Цивільний процес України : навч. посібник для підготовки до заліків та іспитів / С.В. Васильєв. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Х. : Еспада, 2010. – 455 с.

Надійшла до редакції 16.10.2017

УДК 342.95

Щокін Р.Г.

кандидат юридичних наук, доцент

(*м. Київ*)

ПОНЯТТЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ В ГАЛУЗІ ОСВІТИ

З державно-управлінських позицій розглянуто теоретико-правові питання змісту поняття «державна політика в галузі освіти». Обґрунтовано, що комплексне розуміння політики у галузі освіти передбачає власне бачення такої політики не тільки як програмного документа, але й як діяльності органів управління у галузі освіти по її впровадженню, яка має ґрунтуватися на комплексі різних заходів, що спрямовані на підтримання та виконання запланованого.

Ключові слова: *освіта, політика, державна політика, галузь освіти.*

Shchokin R.G. Concept of state policy in the field of education. The article on state-management positions deals with theoretical and legal questions concerning the content of the concept "state policy in the field of education". It is argued that a comprehensive understanding of education policy implies the perception of such a policy not only as a program document, but also as the activities of the education authorities in its implementation, which should be based on a set of different measures aimed at maintaining and implementing the planned one.

Government policy in the field of education is an organized and purposeful activity of the education management bodies, which is based on a set of political, economic, legal, organizational measures and provides for the development, legislative consolidation and implementation of the provisions of the state target long-term program in the field of education.

The existence of any state in the modern world is impossible without the development of such a system of management of society, which allows each person to realize the acquired rights and freedoms. The problem of a real mechanism for the implementation of state policy decisions is a complex problem that needs urgent resolution. The main mechanism of implementation of